

نه به لیکۆلینهوهیهکی فلهسهفی یان سایکۆلۆجیهکی زور قوول بهلام به عهقهکی زور ساده، نزم و نهزانی بهرپرسهکانی مهزکزی و سکریتیژی حزبی، نهنجوومهنی 'بالای' حزبی، مهلای سیاسی و دینی، وهزیر و پهڕلهمانتارهکانی مووچه خوری درجه یهک،... هتد، نهم وتاره بو ههموو عیراق هاتوته نووسین. ترس چیه؟ چهند جور ترس ههیه؟ به شیوهیهکی "مهکرو" نایا ترس له ناو ههر کۆمه‌لگایه‌کدا وهک یهکه؟ بۆچی ههچ گۆرانکارییهکی راسته‌قینه له عیراقدان هکراوه؟ چهند تاییه‌تمه‌ندییه‌کانی وهزیر و گوزیر، سیاسه‌تمه‌دار، سه‌رۆک وهزیر، پهڕلهمانتار، پارێزگار، سه‌رۆک کومار... هتد. نامرازه‌کانی ترس له عیراق، رسته‌یهکی زور کورت بو قهند یل، تورکیا و چهند خالی گرنگ و پرسیار بو عیراق و نه‌نجامی نهم وتاره.

یه‌کێک له هۆکارکانی هاوبه‌شی سروشتی له ناو ههر کۆمه‌لگایه‌کدا یان که‌سیک دا ترسه. ترس چیه؟ ترس (کۆنسیپته‌کی لێل

Un composant commun à beaucoup de choses, de faits dans lesquels il varie en fonction du contexte, du résultat, des causes,...etc.)

بیرکردنه‌وه، هه‌ستپیکردنه‌کی سروشتیه به‌خه‌ته‌ر یان هه‌ره‌شه‌ک (راسته‌قینه یان خه‌یالی) و له ناو ههموو کۆمه‌لگایه‌کدا هه‌یه، که ده‌ره‌نجامی فکر وه‌زر کردنه له زه‌مان دا و نهم فکر وه‌زر کردنه‌یه که ده‌سه‌لاتداره بو په‌یدا کردنی ترس چ به شیوه‌یهکی شه‌خسی یان جه‌ماوه‌ری. به‌لام 'ترس' گۆرانکاری خۆی ده‌بینیت له ناو زه‌مان و مه‌کان دا و نه‌وه‌ش

En fonction de plusieurs critères comme organisation sociale, société développée ou pas, le contexte...etc. La compréhension, la perception, la psychologie de

ترس وهک یهک نییه له ناو کۆمه‌لگای پێشکه‌وتوو و دواکه‌وتوو دا و نه‌وه به شیوه‌کان و %دی جیاواز وهک: سیاسی، دینی، سایکۆلۆجی، به‌ریوه‌به‌رایه‌تی،... هتد. به شیوه‌یهکی 'مهکرو'، به کورتی و بو نموونه له ناو کۆمه‌لگای پێشکه‌وتوو، ترس هه‌یه له بیکاری، ماده‌ده هۆشبه‌ره‌کان، ترسی تیروریزم و بێگومان کۆچکردن،... هتد، (ههر چهند نهم ترسانه له ناو کۆمه‌لگایه‌کی دواکه‌وتوو دا هه‌نه به شیوه‌یهکی تاییه‌تی خۆی). زور جور ترس هه‌یه وهک: سیاسی، دینی، کۆمه‌لگایه‌تی، میدیای، عه‌سکهری، مادی، نابوری، ریکخراوان؛ تۆندوتیژی، شه‌ر، گۆتی راستی، په‌روه‌رده، ترس له مردن، له نه‌خوش بوون، له داهاوتوو، له رووداوی ناوه‌کی، له گۆڕینی سیسته‌می به‌ریوه‌به‌رایه‌تی و حکومرانی،... هتد. چهند خال و پرسیار بو ههموو عیراق، هوشیار بارزانی گوت: "خه‌لک، چینی سیاسی، رۆشنبیران و ههموو عیراق پێویسته باش بزانه که عیراق

A seulement adopté, approuvé la forme du concept de l'Etat-nation

بو؟ چونکه سیسته‌می به‌ریوه‌به‌رایه‌تی، حکومرانی، نابوری، حزبی، دینی، ته‌ندروستی، په‌روه‌رده، عه‌سکهری، فه‌زای گشتی، گواسته‌وه،... هتد، (Structure étatique interne) له‌ژیر کۆنترۆلی کۆنسیپته‌کی وه‌ستاو و سابتی شانۆگه‌ری و یاری کردنه‌کی زور پیس و تاییه‌ت دانه به ناوه‌کانی جیاواز له زه‌مان دا وهک: دینی، شیعه، سوننه، تانیفی، کوردایه‌تی، نه‌کته‌ری ده‌ولی خارجی، جه‌به‌هکی تاییه‌تی ناوچه‌که، نایدیۆلۆژیا و دیکتاتۆریه‌ت، دیموکراسی تاییه‌تی دزی، تالان کردن و گه‌نده‌لی؛ حیزبایه‌تی،... هتد، که ههموویان له ژیر کۆنترۆلی وێژدانه‌کی زور نزمی 'د' دانه. نه‌نجامی نهم پرۆسه‌یه به شیوه‌کانی جیاوازی په‌روه‌رده‌ی، سیاسی، کۆمه‌لگایه‌تی، ناینی، نابوری، دیپلۆماسی، به‌ریوه‌بردن، پێشه‌سازی، ته‌ندروستی،... هتد = ناستیکی زور نزم، نه‌زان، گه‌نده‌لی ناسۆیی و نه‌ستونی زور قوول، و ده‌وله‌مه‌ند بوونی بێ سنووری به‌رپرسه‌کانی مه‌زکزی، سکریتیژی حزبی و که‌سوکاریان، مومیا و کۆیله کردنی کۆمه‌لگا، نایا تا نیستا پارێزگار هکان له ههموو عیراقدان له بارودۆخه‌کی "تاییه‌تی دیکتاتۆریه‌ت" دا نینه؟ دیکتاتۆریه‌تی گه‌نده‌لی، نه‌زانین و ناسته‌کی زور نزم، زۆلموزوری، نه‌کته‌ری ده‌ولی خارجی، میلیشیا و ده‌وله‌مه‌ند بوونی بێ سنووری به‌رپرسه‌کان و که‌سوکاریان،... هتد. کام به‌ پرس له سه‌رانسه‌ری عیراقدان به‌ینی توانایه‌کانی مووچه‌که‌ی وه‌رده‌گریت؟

نایا گه‌ل و جه‌ماوه‌ر ناگاداره یان نه‌که به‌رپرسه‌کان، په‌ره‌مانتاره‌کان، مه‌لای سیاسی و دینی له بارودۆخه‌کی تاییه‌ت و ناسووده‌یی 'سایکۆلۆجی' و ماده‌دی دانه و زور شتی جوان ده‌لێن. بو؟ بو کۆکردنه‌وه‌ی کابینه‌کی مادی، کۆمه‌لگایه‌تی، میدیای،... هتد. له‌م حاله‌تی زور نالۆزی جیاوازی کۆمه‌لگادا زور پێویست بو که مووچه‌ی وه‌زیر و گوزیر، په‌ره‌مانتار... هتد، له سێ هه‌زار دۆلار زیادتر نه‌با، به‌لام به‌رپرسه‌کانی مه‌زکزی و سکریتیژی حزبی، مه‌لای سیاسی و دینی زور باش ده‌زانن چۆن و به‌چ شیوه‌یه‌ک پاره، دین، دیموکراسی، نه‌کته‌ری ده‌ولی خارجی، نه‌ندامی حزبی،... هتد، به‌کار بینن بو ده‌وله‌مه‌ند کردنی خۆیان و کۆیله کردنی کۆمه‌لگا. فلان که‌س، رۆژنامه‌نووس، سه‌رۆک وه‌زیر، سه‌رۆک کومار، وه‌زیر و گوزیر، سکریتیژی حزبی، مه‌لای سیاسی و دینی، په‌ره‌مانتار، نه‌ندامی حزبی، کۆبوونه‌وه له عیراق دا چیه وچ مانایه‌کی هه‌یه؟ پازۆ نه‌زان، پازۆ بێ شه‌خسیه‌ت.

له ژیر ده‌سه‌لاتی نهم به‌رپرسه‌کانی مه‌زکزی و سکریتیژی حزبی، مه‌لای سیاسی و دینی به هه‌چ شیوه‌یه‌ک نابینم به‌رژه‌وه‌ندی جیاوازی جه‌ماوه‌ر، کۆمه‌لگا، شان، گۆند،... هتد، له سه‌رانسه‌ری عیراقدان له ناو زه‌مان و مه‌کان دا.

ههر پارێزگایه‌ک له ژیر کۆنترۆلی میلیشیا‌ی تاییه‌تی خۆیه به ناوه‌کانی جیاواز وهک هاوپه‌یمانیی ده‌وله‌تی یاسا، پارتی، یه‌کیتی، سه‌در، مه‌جلیس (حه‌کیم)، نه‌کته‌ری ده‌ولی خارجی، هادی عامری، سوننه، شیعه، کورد، کومه‌ل، حزبوللا، هه‌شدی شه‌عی،... هتد. هه‌بوونی نهم میلیشیا‌نه چهند شت نیسیات ده‌که‌ت بو کۆمه‌لگا و جه‌ماوه‌ر: نه‌بوونی یاسا و هه‌بوونی یاسای تاییه‌تی میلیشیا‌ی، تیکدانی فه‌زای گشتی له ناو ههر پارێزگایه‌کدا؛ هه‌چ شت، نیش و کاره‌ک (په‌ره‌مانتار، وه‌زیر و گوزیر، سه‌رۆک وه‌زیر، سه‌رۆک کومار،... هتد) له چوارچۆیه‌ی به‌رژه‌وه‌ندی سکریتیژی به‌رپرسه‌کانی مه‌زکزی

حزبی، نه‌کته‌ری ده‌ولی خارجی، مه‌لای سیاسی و دینی خارج نابیت؛ ناسته‌کی وێژدانی دینی، سیاسی، حکومرانی، نابوری،... هتد، زور زور نزم. سیسته‌می clientelism حزبی، نابوری، دینی، سیاسی،... هتد، و نه‌کته‌ری ده‌ولی خارجی که زور زور رازییه له نهم بارودۆخی

نیستای عیراق،... هتد. نامانجه‌کانی نهم به‌رپرسانه بو به‌کار هینانی پاره‌ی دزی و گه‌نده‌لی به شیوه‌یه‌کی یاسای گه‌نده‌لی: کۆنترۆل کردنی خه‌لک، بۆبوونه‌وه‌ی دزی و

گه‌نده‌لی جیاواز، رازی کردنی خۆیان به شیوه‌یه‌کی سایکۆلۆجی، ده‌وله‌مه‌ند کردنی خۆیان و کۆیله کردنی کۆمه‌لگا،... هتد."

به شیوه‌یه‌کی 'مهکرو' هوشیار بارزانی گوت: "نایا کۆمه‌لگا، جه‌ماوه‌ر، عیراق ناگاداره یان نه‌که نه‌و بریارانه‌ی که ده‌رکراون له سالێ ۲۰۰۳ تا نیستا به شیوه‌کانی جیاوازی سیاسی، نابوری، ناینی، په‌روه‌رده‌یی، به‌ریوه‌بردن، ته‌ندروستی، کۆمه‌لگایه‌تی،... هتد، دوو نه‌نجامی هه‌بوویه: - په‌رده‌وام بوونی ده‌وله‌مه‌ندکردنی سکریتیژی به‌رپرسه‌کانی مه‌زکزی حزبی، که‌سوکاریان، مه‌لای سیاسی و دینی، چینی سیاسی له عیراق و خزمه‌ت کردنی

نهكتهری دهولی خارجی، - بهر دهوام بونی تیکدانی فهای گشتی، گهندهلی یاسای، شهرعی و دامهزراوهی حزبی، دهولی، پهروهدهی، دینی، روژنامهوانی،... هتد.

له زهمان دا کرین و فروشتنی ترس له کومهنگای عیراقدان چون بوویه به تایبتهی به شیوهیهکی 'ترسی جهماوهی'؟ له ژیر رژی می به عسی دا ترس چون بوویه و نیستا چونه؟ ترسی بهرپرسهکانی مهرکهزی و سکرتری حزبی، مهلای سیاسی و دینی،... هتد، چونه و به چهند شیوهیهکه؟ **نایا گهل، کومهنگا، شار و گوند ناگاداره که ترسی بهرپرسهکانی مهرکهزی حزبی زور گهورهتره له ترسی گهل، جهماور، کومهنگا، نهندامی حزبی،... هتد.** نایا گهل، کومهنگا، نهندامی حزبی... هتد، ناگاداره یان نه که ترسی نهم بهرپرسانه، به چهند شیوهیهکه و له نیوانیان: **ترس له جهماور، گهل و له نهکتهری دهولی خارجی.** کوشتنی روژنامهووسان، خو پیشاندهران، چلاکوانان یان خزمهت کردنی نهکتهری دهولی خارجی چ جور ترسهکه؟ بهلام نایا گوند، شار، کومهنگا، نهندامی حزبی ناگاداری نهم ترسهیه یان دهزانیته چونه؟ دهتوانی لیکولینهویهکی زور بچووک و ریکوپینک له سهر نهم بابهته بنووسی. وایه خزعلی، هاوپهیمانیی دهولتهی یاسا، پارتی، یهکتیتی، سهدر، عامری، نوری مالکی، عابادی، عهللوی، حکیم، سوننه، شیعه، کورد، کومهل، حزبوللا، حهشدی شهعی،... هتد، یان نه؟

چهند تایبتهمندهکانی سهرۆک کومار، سهرۆک وهزیر، سکرتری حزبی، په رلهمانتار، مهلای سیاسی و دینی، وه زیر و گوژیر، نهنجوومهنی 'بالای' حزبی،... هتد: **موجهی زور بهرز، نیمتیازاتی گهوره، دزی و گهندهلی گهورهی یاسای و نهنجامی کاریان چیه؟** نهم بهرپرسانه به شیوهیهکی گشتی له ژیر کونترولی پرتوکول، دهروبهاری نهمانی سیاسی، کومهلایهتی، نابوری، دینی، بهر نیوهبردن و حکومانی... هتد، فکر و هزر کردنهکی تایبتهت و نزم دانه که به هیچ شیوهیهکی کاتی نهماره چی به سهر دهرامته، سامان و سروهتی شار، گوند و عیراق دیت؟ به ناوهکانی جیاوازی حزبی، سیاسی، دینی، خیلایهتی، تانیقی، دیموکراسی، په رلهمان،... هتد، سکرتریز و بهرپرسهکانی مهرکهزی حزبی (حکومی)، په رلهمانتار، مهلای سیاسی و دینی، نهنجوومهنی 'بالای' حزبی و کسهوکاریان روژ به روژ دهولتهمندهتر دهب. **نایا بارودوخی نیستای کومهنگا و سیستهمی بهر نیوهبهرایهتی جیاوازی له ههموو عیراقدان ییشان و نیسبات ناکته که به هیچ شیوهیهکی گرننگ نییه بو نهم سهر کردانه چی به سهر کومهنگا و نهکتهری تاکه کس، شار و گوند دیت؟ بچی له حکوموتهکتیر بقی حکوموتهکتیر، له ههلنژاردنیک بقی ههلنژاردنیکتر بارودوخی عیراق خرایتر دهبیت و نهم بهرپرسهکان دهولتهمندهتر دهبن؟ کرین و فروشتنی پوست، پلهویایهتی حکومی،... هتد، چونه؟**

بچی هیچ گورانکارییهکی راستهقینه له عیراقدان نییه؟ دهتوانی وهلامی نهم پرسیاره به چهند شیوازهک بدهیهوه وهک: کومهنگایهتی، سایکولوژی، نابوری، کولتوری، میژووی کهههموویان به شیوازه و %ی جیاوازی پهیهوهندی به ترسهوه ههیه. **له زهمان دا دیمهنی سیاسی عیراق دروست بوویه له ترس، گهندهلی بی سنوور، ستم و زولموزوری، شهرعی بهر دهوامی بهرپرسهکانی مهرکهزی حزبی و مهلای سیاسی و دینی به ناوهکانی جیاوازی میلشایی، تانیقی، دینی، جوگرافیای،... هتد له گهل کومهنگا.** بو نهم بهرپرسانه نابیت هیچ ههرهشهیهکی له سهر بارودوخی نیستای سیاسی دزی و گهندهلی شهرعی و دامهزراوهی حزبی، نابوری، دینی، دهولتهتی،... هتد، دروست بکریت. به عقهکی زور ساده و به کورتی هوشیار بارزانی گووت: **"بهکارهینانی ترس چهند خالی گرننگ ییشان دهوات وهک: خویان دهترسن و لاوازن، به هیچ شیوهیهکی ناماده نینه دهست بهر دهن له دزی و گهندهلی دینی، یاسای، سیاسی، نابوری، کومهلایهتی، حزبیایهتی، بازارگانی، میدیای،... هتد، ههر شتهک که نیمه دهکین پیویسته کومهنگا، نهکتهری تاکه کس، شار، گوند، نهندامی حزبی... هتد، رازی بن و سوپاسی نیمه بکن، ترس ببیت به سروشتی دوومی نینسان، به هیز کردن و**

Intériorisation de la peur dans la conscience individuelle et collective."

ترس بهس شتییک نییه بهسهرتودا بیت چونکه تو له حالتهتی ترس دای. ترس شتییکه که تو، من، هیزهکانی نهمنی، نیمه، نهندامی حزبی، جهماور، و کومهنگا،... هتد، ههلنژاردوومانه بقی دروستکردنی جیهان و بارودوخهک که له هزر و بیرکردنهوهمان زور به هیزتر دهردهکوهیت. وشهیهکی کورت بو تورکیا و قهنديل: له ماوهی سهددی رابردوودا ترس و توندوتیژی بهشیتیکی **Intégrante** بوون له ناو کومهنگای تورکیا و نهوه نیستاش ههر بهر دهوامه. فهای گشتی چونه له ناو کومهنگا دا؟ تورکیا له میژو دهیهویت بچیته ناو یهکتیتی نهوروپاوه، بهلام نازانم نایا تورکیا ناگاداره یان نه که کومهنگای تورکیا بووته بارمتهی فکر و هزر کردنهکی سابت و وهستاوه که

Ses valeurs sont à l'opposé de celles de l'Union Européenne.

نایا کومهنگای تورکیا ناگاداره یان نه که شهرعی نیوان نهنقهره وقهنديل به شیوهکانی جیاوازی بهس له بهرزهوهندی کهمینیهیهکی زور کهم دایه و نهم کهمینیهیه زور باش دهزانیته چون نهم بهرزهوهندی بهپاریزیت که به هیچ شیوهیهکی له بهرزهوهندی گشتی تورکیا دا نییه له زهمان و مهکان دا. **نهنجامی رژی نیک، ریکخراویک و عهقلیهتی توندوتیژی لهسهر بنهمای شهر و ترسی بهر دهوام چیه؟** نایا کاتی نهوه نه هاتووه که ویژدانی جهماوهی ناگادار ببیتهوه بو بهرزهوهندی ههموو کهسبیک له تورکیا؟ عهقلیهتی وشکی حکومانی پیورزان بیت.

ههر پاریزگایهک له عیراقدان خاوهنی ترسی خویه و پهیهوهندی راستهوخو به سایکولوژییهکی تایبتهته که له ژیر کونترولی ترس دایه (میلشیاکان، پاره،... هتد). به شیوهیهکی 'مهکرو' نهو دروشمانهتی که سکرتریز و بهرپرسهکانی مهرکهزی حزبی، مهلای سیاسی و دینی،... هتد، به کار دینن بو ترساندنی جهماور، کومهنگا، گوند، شار، پولیس، هیزهکانی نهمنی، نهندامی حزبی: ههر حزبهک به شیوهیهکی تایبتهت و بهپینی بهرزهوهندییهکانی سکرتریز و بهرپرسهکانی مهرکهزی حزبی: دین و نابین، میژوو، کونترولکردنی نابووری و بازارگانی کردن، نهکتهری دهولی خارجی، تیرور و کوشتن، میلشیا و هیزی جیاوازی بو ترس بهکار دینن. نهم بهرپرسانه دهلین نهگهر نیمه نهباينا، نیستا نیوه ههمووتان کویله و ژیر دهستی حزبهکی تر بوون. نیمه له سهر ریبازی فلان کس، دین، یان فلان نابیدیولوزیا و له خزمهت کردنی نیوه بهر دهوام دهبین و به هیچ شیوهیهکی نابیت واز بینین له نهم ریبازه یان نابیدیولوزیا. نهگهر نیوه لهگهل نیمه نهبن نیمه به هیچ جورهک یارمهتیتان نادهین. نامرازهکانی هاوبهشی ترس له سهرانسهری عیراقدان وهک یهکن: **پاره، دین، میلشیا، کوشتن، تیرورکردن و نهکتهری دهولی خارجی** (کونترول کردنی سیستهمی دارایی، نهمنی، دینی، نابوری، بازارگانی، تهندروستی، پهروهده، بیروکراسی... هتد، به شیوهیهکی دزی و گهندهلی شهرعی و دامهزراوهی حزبی، دینی، دهولتهتی، سیاسی، کومهنگایهتی، پهروهدهی، دادووری، پزیشکی، ریکخراوی، سایکولوژی... هتد)، لهگهل چهند جیاوازییهکی کهم له سهر ناستی جوگرافیای و له شیوازی به کارهینانین. بهلام نهم ترسه له زهماندا

Est véhiculée, transformée, présentée, taillée sur mesure en fonction du contexte par les médias qui jouent un rôle toxique dans sa propagation.

هوشیار پارزانی گووت: **"دینامیکی نیستای کومهلایهتی، سیاسی، نابینی، نابووری،... هتد، له سهرانسهری عیراقدان، دینامیکهکه که دروست بوویه له سهر چهند هوکار وهک: ترسی جیاوازی، نهزانی، ناستهکی زور نزم، دزی و گهندهلی شهرعی، انتیهازیتهت و چیلهلندانی بهر دهوام بو بهرپرسهکانی مهرکهزی حیزی، مهلای سیاسی و دینی، نهکتهری دهولی خارجی و یاری کردنی بهر دهوام به خوتان،... هتد."**

Nourrit la peur et l'entretien.

چهند تایبتهمندهکانی ترس: ترس

هەر چەند ترس 'گەورەتر' بێت ئەوێت ئەوێت کاربەری زیادترە لە سەر نێسان، کۆمەڵگا. کردار و پەرەفتاری تو بە شێوەیەکی لێل و لە Irrationnel... هتد. بە عەقڵەکی زور سادە و بە کورتی ترس لە ناو گوند، شار و کۆمەڵگای عێراقدا بە چەند شێوەیەکی: ترس: لە گوتنی راستی، لە میلشای شیعه، سوننه، کورد(پارتی، یەكێتی)، لە بێ موجهی، لە شەری دینی، خێلایەتی، تانیفی، لە سیخوری (وەک لە ناو مأل، تەكسی،... هتد)، لە سیستەمی تەندروستی، لە گورینی سیستەمی بەرپەرەیی و حکومرانی،... هتد = تیکدان و کۆنترۆلی کردنی فەزای گشتی، پارە و نابوری شار، گوند، کۆمەڵگا، ئەکتەری تاکە کەس،... هتد، بە شێوەیەکی دزی و گەندەلی شەری و دامەزرارهیی حزبی، دینی، دەولەتی، سیاسی، کۆمەڵگایەتی، پەرورەدەیی، دادوهری، یزیشکی، ریکخراوی، سایکۆلۆجی... هتد = مومیا و کۆیلە کردنی کۆمەڵگا، ئەکتەری تاکە کەس، شار، گوند، عسکەر، پولیس، پێشمەرگە، قوتایی، مامۆستا، شەخسیەتەدار، جوتیار، کریکار، رۆژنامەنووس، دادوهر،... هتد = لە نەم بارودۆخەدا دەسەلات دەتوانیت بە شێوەکاتی جیاوازی دینی، سیاسی، خێلایەتی، تانیفی، دیموکراسی، حزبی، کولتووری، رۆشنییری، هەلبژاردن، سایکۆلۆجی، میدیای،... هتد، لە یاری کردنی داماو و خرابی خۆی بە شێوەیەکی زور بیس، زانا و شارەزا بەردەوام بێت. = وەک نێستا لە سەرانسەری عێراقدا.

بەلام نەم ترسانە، ترسی : ن Rationnelle ou irrationnelle

هەر چەند کۆمەڵگا تەقایدیتر بێت، ئەوێت ترس و کاربەری زیادترە لە سەر کۆمەڵگا. یەکیک لە تایبەتەتەندەکانی ترس لە عێراقدا: درێژخایەنه. ترسی نەندامی حزبی ترسیکی سایکۆلۆجی، نابووری، interiorisée ترسەکی که درێژی هەیه لە زەماندا. بۆ خۆلادان لە گۆرانکاری راستەقینە و پەرەتی هەر بیانوویەکی باشە بۆ هیچ نەکردن، بۆ فیل و کۆیلە کردنی خۆتان لە زەماندا وەک: بێ توانای، بێ شانسی، نامادی هیچ ریسک و مەترسی نین، هیچ چارهێرمان نییه، نێمه راهاتووینه لە زولموزوری، ستم، دزی، گەندەلی و کۆیلایەتی، قەدەر، بێ پارە، کەس نییه یارمەتیمان بدات... هتد.

هو فلان کەس، چینی سیاسی و نایینی عێراقی نایا نەم وتارە، وتارەکی یە abstrait ؟ نه. نەنجامی نەم وتارە چیه؟ هوشیار بارزانی گووت: " هەموو عێراق پێویستە باش ناگاداری نەم موعادەلەیه بێت: لە زەماندا نیش و کاری جیاوازی چینی سیاسی و دینی لە عێراقدا = خاپاندن و کۆیلە کردنی گەل، جەماوهر، کۆمەڵگا، شار، گوند، بلاوکردنەوهی دزی و گەندەلی شەری، دەولەتەمەند کردنی بێ سنووری خۆیان و کەسوکاریان، پاراستنی بەرژوهندی ئەکتەری دەولی خارجی. فلان کەس چاوهری چی لە نەم بارودۆخە دەکەن؟ نایا بارودۆخی نێستای عێراق پێشان نەدەت که ترس هاتووتە دروست کردن لە ناو کۆمەڵگا دا

À travers un processus d'apprentissage (conscient ou inconscient), répandue, implantée, et reproduit continuellement par la classe dirigeante ?

نەم بارودۆخە بە روونی بۆمان دەردەخات که ترس یاریزراوه لە ناو هەر یاریزگایەکی و بە بەردەوامی خواردن بە ترس دەدەن بۆ ئەوهی که نەم بارودۆخە هەر بەردەوام بێت. گوند، شار، کۆمەڵگا پێویستە بزانی که نەم ترسە بە هیچ شێوەیەکی له جینی خۆیدا نییه و ترسەکی بۆ خاپاندنی کۆمەڵگا بە شێوەیەکی زور زانا و شارەزا. رەفتار، کردار، فکر، هزر و کار کردنی جیاوازی کۆمەڵگا، ئەکتەری تاکە کەس، نەندامی حزبی،... هتد،

Inapproprié, inadapté, inadéquate

رەفتار و کردارەکی که زور و لە بەر ئەوه زور پێویستە که هەموو عێراق بە شێوەیەکی عام لە ناو هەموو گوند و شارەکاندا کار و نیشی زور جدی، بە هیز و بە تایبەت لە سەر ئەم وتارە بەکەن. بو؟ چونکه نەم ببین و بوجوونه نە بەس خارجی عەقڵیەتی کلاسیکی و نەزانی مادی، دزی و گەندەلی بەلام لە هەمان کاتدا پەيوهندیەکی زور نزیکهوه هەیه به

"وهه = Une conscience supérieure, une vision pour le plus grand bien de tous.

بو رزگار کردنی خۆتان لە کۆیلایەتی جیاوازی حزبی، سیاسی، دینی، نابوری،... هتد، کار کردن لە سەر نەم نوسینه و بلاوکردنەوهی بە شێوەیەکی تایبەت زور گرنگه. بە سەری نیوه هیچ چارهی تریان نیه.